

Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel
świąt uroczystych w drukarni
STANISŁAWA GIESZKOWSKIEGO.

№ 22.

Kwartalnie kosztuje złotych dziesięć
miesięcznie złotych cztery, numer
pojedynczy groszy dziesięć.

CZWARTEK 28 Stycznia 1847 roku.

OBSERVACJE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryż.	Stop. ciepła podf. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska atmosferyczne i różne uwagi
26	6 27" 5"	199 - 3°	81	36	Północny słaby	Pochmurno
	2 5, 033	0, 0	01	89	WPn. Wschodni	
	10 5, 209	- 2.	31	61	„ „	Pogoda z Chmurami

Rundmachung.

Für die bei dem k. k. Aerial Postamte in
Krakau nach dem Königreiche Polen oder nach
Rußland zur Aufgabe kommenden, und über Mi-
chałowice zu instruirenden Briefe, so wie für die
von dort über Michałowice zur Abgabe nach Kra-
cau gelangenden Briefe wird vom 1. Februar 1847.
angefangen, bei der Aufgabe, wie bei der Abgabe
eine ermäßigte Lokal- Porto- Gebühr von 3. Kr.
Convent. Münze für den einfachen Brief abgenom-
men werden.

Krakau am 25 Jänner 1847.

Moriz Graf Deym

k. k. Hofkommissär.

OBWIESZCZENIE.

Podaje się do powszechnej wiadomości,
iż opłata Pocztowa od listu pojedynczego do
Królestwa Polskiego i Rossyi przeznaczonego,
a za pośrednictwem tutejszego C. K. Pocztam-
tu Skarbowego z Krakowa do Michałowice prze-
słanego, lub z tego ostatniego miejsca do Kra-
kowa przychodzącego, z dniem 1 Lutego r. b.
do kwoty 3 krajearów Mon. Konw. niżoną
została.

Kraków dnia 25 Stycznia 1847 r.

Maurycy Hr. DERM

C. K. Kommissarz Nadworny.

Komitet w celu żywienia ubogich w Mieście Krakowie zawiązuje.

Gdy spodziewane fundusze zaledwie na ży-
wienie bezpłatne przez cztery miesiące tylko
najpotrzebniejszych ośmuset ubogich z liczby
przeszło dwóch tysięcy zgłaszających się wystar-
czają, przeto chcąc o ile tylko można ułatwić
żywienie się, zwłaszcza w tak ciężkim roku
liczniejsem biednym rodzinom, — zawiadomia,
że i teraz podobnie jak w roku zeszłym, kar-
ty żywienia w pewnej i oznaczonej liczbie, w
handlu W. Bochenkó w codziennie do go-
dziny 1 z południa na dzień następny przeda-
wanymi będą, już to osobom dobroczynnym
dla ubogich, już to ubogim wprzód uznanym
w gminach przez właściwych Wizytatorów Ko-
mitetu, za będących w konieczności żywienia
się tym sposobem. — Kwarta ciepłego poży-
wienia wraz z chlebem gr. pol. siedm, same-
go pożywienia bez chleba gr. pol. cztery ko-
sztować będzie. Rozdawnictwo codziennie od
godziny 11 zrana w refektarzu XX. Francisz-
kanów nastąpi. Każdy bilet służy na dzień

wyraźnie oznaczony, poczynając od dnia 1 Lu-
tego b. r.

Kraków dnia 26 Stycznia 1847 r.

Prezes Komitetu

F. " ężyk.

Wiadomości zagraniczne.

— Paryż 10 Stycznia. —

Izba deputowanych wybrała wczoraj depu-
tacyę, która ma przyjmować króla przy otwar-
ciu posiedzeń.

Porucznik Marin z 15 pułku piechoty i ka-
waler legii honorowej, został przez sąd wo-
jenny w Oranie skazanym na śmierć, ponie-
waż dekret cesarski z 1 maja 1812 roku ska-
zuje na śmierć dowódców, którzy bez bitwy
kapitulowali. Dowodził on oddziałem z 200
ludzi, który z Tlemcen prowadził amunicyę do
forteczki Ain Temuzen i został napadniętym
przez silniejszy oddział arabów. Porucznik Ma-
rin, widząc opór wszelki bezskutecznym sło-

żył broń bez wystrzału. Skazany przez swego obrońcę protestował przeciw wyrokowi, opierając się na karcie konstytucyjnej z 1830 roku, mocą której wszelkie dekrety cesarskie zostały zniesione. Pomimo tego sąd uznał się właściwym, wyrok zapadł, a oskarżony się nie bronił. Z zeznania świadków pokazuje się, że masa żołnierzy składała się z chorych i kalek i że w całym oddziale ledwo 50 zdolnych do boju się znajdowało, a tych wzięto doniewoli nim jeszcze porucznik dał rozkaz do złożenia broni.

Budują właśnie linię telegrafu elektryczno magnetycznego przy kolei żelaznej północnej. Punktem centralnym jest wieża telegraficzna w ministerium spraw wewnętrznych. Druty prowadzące idą od tejże po dachach kilku budynków publicznych aż do Sekwany, wzdłuż której biegą prowadzone słupami z lanego żelaza, przechodzą przez Sekwanę mostem Jena, dostają się na wysokość Chaillot i wzdłuż murów miejskich do dworca kolei a odtąd po szynach. Projekt do podziemnej komunikacji ministerium spraw wewnętrznych przez katakomby i kanały do czyszczenia miasta zarzucono.

Zapewniają, że na zgromadzeniu deputowanych lewój i lewego środka, na którym znajdował się i pan Odillon Barrot, udało się temuż przywrócić zgodę między panami Thiers i Billault. Zgodzono się jednak, że kwestya angielskiego przymierza będzie kwestyą publiczną dla opozycji.

— *Portugalia.* —

Londyn 7 Stycznia. Ostatnie wiadomości z Lizbony dochodzą do 28 grudnia. W dniu 22 wieczorem, hr. de Bomfim posłał hr. das Antas uwiadomienie o zaszczytnej bitwie i klęsce swój przy Torres Vedras. Raport ten zastał hrabiego das Antas w Rio Mayor na czele 3000 wojska regularnego i 500 guerilli. Odebrawszy ten raport, hrabia das Antas cofną się począł ku Koimbrze, by tam połączyć się z siłami nieregularnymi margr. de Loulé. Das Antas posłał także wiadomość do Cezara Vasconcellos, który stał w Santarem z 2,500 regularnego żołnierza i mnóstwem guerillasów; w depeszy tej dawał mu do wyboru albo bronić tego miasta albo się cofnąć ku Koimbrze. Vasconcellos cofnął się. Żołnierzy z wojska królowej ranionych lekko wysłano do Lizbony, mocno ranionych zaś umieszczono w Torres Vedras i w Runa; miasteczku mającym wielki szpital. Pensye równie żołdowi naznaczone będą rodzinom zabitych i ranionych. Liczba oficerów, którzy jako jeńcy przybyli do Belem, wynosi 163. Hrabina Bomfim posłała karetę po swego męża do Torres Vedras. Znajduje się on w Lizbonie wraz z jenerałem Celestino: oficerów strzegą silne oddziały piechoty i jazdy. Don Carlos de Mascarenhas, dowódca gwardyi miejskiej Lizbony, pilnował w Belem wsiadania jeńców na okręty. Przed przybyciem tychże oświadczył, że każe

rozstrzelać każdego, kto tylko śmiałby znieważyć jeńców, by na obelgi nie wystawić hrabiego Bomfim, eskorta jego przybyła boczną drogą. Hrabia Bomfim i jenerał Celestino udali się na pokład fregaty dla nich wyłącznie przeznaczonej. Następnego dnia przybyli naczelnicy guerillasów.

Xzê Saldanha przepędził kilka dni w Torres-Vedras dla wypoczęcia wojsk. Mówią, że w marszu z Cartayo do Torres Vedras żołnierze przez 30 godzin byli bez jedzenia. Saldanha wcielił do swój armii większą część żołnierzy Bomfima. Zaraz po bitwie wysłał silny oddział jazdy dla przestrzegania ruchu das Antasa, który zapewnie dostanie się do Koimbrzy i tam połączwszy swe siły z margrabią Loulé i z 2500 ludźmi Cezara Vasconcellos, będzie mógł zająć położenie potężne a może nawet zapewnić sobie przewagę nad jenerałem Saldanhą. Kapitana Mendez Leite wysłał septembryści do miguelistów, a jenerał Macdonal sam się znajduje w obozie das Antasa. Hrabia Bomfim w swym liście do admirała Parker, żali się, że jeńcy na fregacie pomieszczeni zbyt mało miejsca mają i że są żywieni czarnym chlebem i najgorszym jadłem. Pan Passos, prezes junty w Oporto, pisał do admirała Parker list, w którym mu oświadcza, iż puściłby natychmiast na wolność xięcia Terceira, ale poszanowanie dla sprawy, której broni, nie pozwala mu na to. Zresztą, że junta, której on jest naczelnikiem ma tylko na celu oddalenie od królowej stronnictwa działającego przeciw interesowi kraju.

Donieśliśmy nie dawno, że oficerowie jenerała Bomfim, oddając się do niewoli swe efekta zachowali. Rzeczy tak się mają, według korespondenta dziennika *Times*. Po zwycięstwie pod Torres-Vedras, Saldanha wezwał Bomfima, by się poddał, zapewniając oficerom zachowanie życia a żołnierzom pozwolenie służenia dalej w wojsku królowej. W razie odmownej odpowiedzi zamek miał być bombardowany i działa już były zwrócone. Bomfim odpowiedział, iż się podda za godzinę, jeżeli mu pozwolą wyjść z honorami wojskowymi, której to względności spodziewa się od marszałka, ponieważ długo z honorem przy jego boku walczył. Żądał zatem kapitulacyi, mocą której oficerowie armii i guerillasów zatrzymają szpady, konie, bagaże, a żołnierze tornistry.

Xiązê Saldanha odpowiedział na to, że nie rozumie tego żądania; ponieważ jednak oba wojska przeciwnie dobrze walczyły, przeto może na to pozwoli, jeżeli pozostawienie szpady będzie tylko prostym honorem wojskowym, a nie będzie znaczyć pozostawieniem przy stopniu w armii przez oficerów poddającego się wojska dotąd noszonym. Jenerał Bomfim oświadczył, że pozostawienie szpady uważanem być ma jako honor wojskowy; co zaś do stopnia i losu jeńców wyrok wyda sama królo-

wa, której władzy najwyższej nigdy powstańcy uznawać nie poprzestawali i nie poprzestaną i na której wolę los swój zdają zupełnie. W skutek tego pozwolono na wyjście ich z honorami wojskowemi.

Rozmaitości.

PODEJRZENIE.

(Powieść Henryka Kook'a, przełożona z francuskiego.)

(Ciąg dalszy.)

Ty moja żona! ty!.. Czyżto podobno? Byłem bezrozumny, robiąc sobie tę nadzieję choć na chwilę... Idź pani!... nie lękaj się już niczego... żadna zawała... żadna zgryzota nie stanie ci na przeszkodzie... Gdyby ci jeszcze pan de Lano chciał czem zagrażać... ja stanę w obronie twój, a wtedy biada mu!.. i mnie już obrzydło to nikczemne życie... dosyć już mam tych dobrodziejstw ciężących mi jak kamień. Czas położyć koniec tym tajemnicom... zmuszę go do wytlómaczenia... chcę...

Wtem nagle jakaś okropna myśl powstała w umyśle Laurensa, Uchwycił za rękę Edytę, która patrzyła na niego z przerażeniem, i powiedział jej, wymawiając z przyciskiem każdą zgłoskę:

Ale zapewne teraz kochasz pani kogo innego, kiedy wiesz, że mnie nie kochasz?

Młoda paniuszka zaczerwieniła się jak wiśnia i skinęła głową.

Ten milczący znak w każdej innej kobiecie byłby wyrażał „nie odpowiem ci“; ze strony Edyty znaczył on znaczyć, on tyle, jakby wymówiła: „Tak.“ Laurence nie omylił się na uim, nato wyznanie z taką szczerością uczynione, dalekim będąc od gniewu, skutkiem wewnętrznego usposobienia, zachwiał się i zbladł pod ciężarem tej mordereczki i niewymownej boleści. W oczach mu się zaćmiło, nie wymówił ani jednego słowa, nie wydał ani jednego westchnienia, lecz silnem poruszeniem odepchnął krzesło, na którym trzymał rękę opartą. Krzesło upadło zdaleka na posadzkę.

W tejże samej chwili zapukano do drzwi i Laurence usłyszał głos Maurycego:

Otwórz pan! otwórz! mówił tenże; jesteś w domu, wiemy o tem!

Wulki Boże! rzekła Edyta; ktoś idzie!.. jestem zgubiona!

Niegodziwy Grzegorz! mruknął Laurence; pozwól mi wejść. Och! nie otworze!

Otwórz że pan otwórz! rzekł znowu Maurycy, pukając znecierliwiony. Czyliżbyś się ukrywał?... Dłóż, kiedy tak, to pozostaniemy pode-drzwiami, słysząc... dopóki nie wyjdiesz.

Ten głos... Och! ja znam ten głos! rzekła Edyta, której twarz nagle ożywiła się blaskiem.

Znasz pani ten głos? powtórzył Laurence. Ach! to on to on może!.. dodał uniesiony dzikim popędem, wlepiając chętnie wejrzenie w twarz młodą pani; jednakże... to być nie może!

A gdy Edyta przerażona tem wejrzeniem, bezsilna upadła na krzesło, Laurence wziął ją za ramię i pociągnął za sobą do małego gabinetu, mówiąc:

Tu ukryj się pani, nikt cię widzieć nie będzie. A w myśli dodał. Dowiem się czy to on?

I poszedł otworzyć drzwi.

To cośmy opisali w dwudziestu wierszach, sta-

ło się w jednej minucie. Zaledwie Edyta schowana została, gdy natychmiast Maurycy i Daniel weszli drzwiami, które im Laurence otworzył.

Maurycy miał twarz rozpaloną, włosy w nieładzie. Pomimo swoich roztropnych postanowień, wybierając się do Laurensa, młodzieniec nie mógł powściągnąć wzruszenia, gdy dochodził do mieszkania tego, od którego miał prawo żądać wynagrodzenia krzywdy. Przyszedszy do hotelu, bez najmniejszej przeszkody doszli do pokoju Laurensa, dzięki pomyślnemu trafowi, który usunął im właśnie z drogi pana Grzegorza, gdyż gdyby nie to, iż właśnie w tej chwili zajęty był bardzo pikietą, możemy śmiało powiedzieć na jego pochwałę, że pewno nie byłby im dozwolił wejść stosownie do zakazu. Obawiali się nie zastać go w domu, ale ta bojaźń znikła, gdy wchodząc do sieni, usłyszeli stuk sprawiony upadkiem krzesła popchniętego przez Laurensa, w popędzie tłumionej zazdrości. Zrazu więc Maurycy zapukał lekko, ale nie słysząc żadnego poruszenia w pokoju, i przekonany będąc, że prześladowca jego małki tam znajdował się, zapomniał swoich obietnic, uniósł się gniewem, i właśnie w chwili, kiedy Laurence otworzył drzwi na jego wołania, we wszystkich rysach młodego człowieka malował się wyraz wściekłości niepodobny do opisanja.

Daniel przeciwnie, był spokojny. Zobowiązał się czuwać nad Maurycem, i postanowił stale odeprzeć każde niebezpieczeństwo mogące grozić temu, którego pozwalano mu nazywać bratem. Miał nadzieję, że Laurence uiszczi się z długu, nie przymuszając ich do środków, które w podobnej okoliczności więcejby zaszkodziły jak dopomódz mogły. Rachował na przyjaźń, jaką mu stale okazywał król akademików, i na reszty szlachetności, które jeszcze znaleźć można było na dnie tego nierządnego serca. Jednakże na pierwszy rzut oka na Laurensa, zdziwiony był jego błądzącością i złowrobną postawą, jeżeli nie zaczepną, to przynajmniej urągającą, jaką przybrał. Wtedy Daniel spojrział także i na swego towarzysza i przekonał się, że tak z jednej jak i z drugiej strony z trudnością będzie można pogodzić nie źle te rzeczy.

Co panowie chcecie odemnie! zawołał Laurence, i cóż znaczy to lekceważenie z jakim wchodziście do mnie?

Powinieneś pan odgadnąć, co my chcemy!... odpowiedział tym samym niegrzecznym tonem Maurycy, jakim przemówił do nich Laurence; a jeżeli nerobliwy batas w sposób gorszący podeszł wami twem!.. sam sobie przypisz winę, zamknąwszy się tak, jak gdybyś się bał.

Laurensie postuchaj mnie! przerwał Daniel posuwając się nagle ku niemu w chwili, kiedy tenże gotował się do odpowiedzi; a ty Maurycy, pozwól mi mówić: Wszak prawda Laurensie, że nie masz żadnego powodu nienawidzić Maurycego? Przyjałeś go w swoim domu grzecznie nie znając jego prawdziwego nazwiska... Dziś, kiedy przypadek wszystko wyjaśnił.. dziś kiedy wiesz, że to syna pani de Billy seiskałeś za rękę... jeżeli pan d'Ernhstat odmówi nam wynagrodzić wyrządzoną krzywdę przed szesnastu laty... przez kogo? nie wiemy... ty Laurensie... czyliż pozostaniesz niemy i nieczuły?

Laurence zadrżał lekko; lecz odpowiedział z obojętnością jak najlepiej udaną:

Nie wiem co chcesz powiedzieć, Danielu... nie rozumiem wcale.

(D. c. n.)

Pizorn Adjukt.